

**UCHWAŁA NR XXIV/277/20  
RADY MIASTA KĘDZIERZYN-KOŹLE**

z dnia 27 sierpnia 2020 r.

**w sprawie skargi „na działanie Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle” w sprawie nieuwzględnienia wniosku Skarżącego o stwierdzenie nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.<sup>1)</sup>) oraz art. 240 i art. 227 w związku z art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.<sup>2)</sup>), Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle uchwała, co następuje:

**§ 1. 1.** Z przyczyn określonych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle stwierdza, iż nie jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionej skargi.

2. Wobec braku uregulowania w przepisach ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.<sup>2)</sup>), pojęcia „nieistnienia decyzji administracyjnej”, przy określeniu w tych przepisach przesłanek stwierdzenia nieważności decyzji, do rozpatrzenia objętych skargą postulatów:

- 1) stwierdzenia nieważności decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – uprawnione jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Opolu;
- 2) uchylenia decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy Skarżącego – uprawniony jest Starosta Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na wniosek organu właściwego dłużnika (Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle).

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle, zobowiązując go do przesłania Skarżącemu odpisu niniejszej uchwały wraz z uzasadnieniem.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Miasta  
Kędzierzyn-Koźle

**Ireneusz Wiśniewski**

---

<sup>1)</sup>Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. poz. 1378.

<sup>2)</sup>Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 695 i 1298.

## Uzasadnienie prawne i faktyczne

### I. Stan prawny.

1.1. Wyrokiem o sygn. II OSK 406/08 z dnia 10 marca 2009 r. Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, iż koncepcja nieistnienia decyzji administracyjnej nie ma oparcia w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.), zwanej dalej „Kpa”, która posługuje się jedynie konstrukcją nieważności decyzji, uregulowaną w art. 156 § 1 Kpa.

1.2. Zgodnie z art. 154 § 1 i 2 Kpa:

- 1) decyzja ostateczna, na mocy której żadna ze stron nie nabyła prawa, może być w każdym czasie uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony;
- 2) w przypadkach określonych w § 1 właściwy organ wydaje decyzję w sprawie uchylenia lub zmiany dotychczasowej decyzji.

Na podstawie art. 156 § 1 Kpa, organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która:

- 1) wydana została z naruszeniem przepisów o właściwości;
- 2) wydana została bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa;
- 3) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną albo sprawy, którą załatwiono milcząco;
- 4) została skierowana do osoby niebędącej stroną w sprawie;
- 5) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały;
- 6) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą;
- 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa.

Stosownie do art. 156 § 2 Kpa, nie stwierdza się nieważności decyzji z przyczyn wymienionych w § 1 pkt 1, 3, 4 i 7, jeżeli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło dziesięć lat, a także gdy decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne.

Według art. 157 § 1 i 2 Kpa:

- 1) właściwy do stwierdzenia nieważności decyzji w przypadkach wymienionych w art. 156 jest organ wyższego stopnia, a gdy decyzja wydana została przez ministra lub samorządowe kolegium odwoławcze – ten organ;
- 2) postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczyna się na żądanie strony lub z urzędu.

1.3 W myśl art. 227 Kpa, przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw.

Stosownie do art. 229 pkt 3 Kpa, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle jest Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle.

Zgodnie z art. 231 § 1 Kpa, jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając równocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ.

W oparciu o art. 232 § 2 Kpa, skargę na pracownika można przekazać do załatwienia również jego przełożonemu służbowemu, z obowiązkiem zawiadomienia organu właściwego do rozpatrzenia skargi o sposobie jej załatwienia.

W oparciu o art. 235 § 1 Kpa, skargę w sprawie, w której wydano decyzję ostateczną, uważa się zależnie od jej treści za żądanie wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylecia lub zmiany, które może być uwzględnione, z zastrzeżeniem art. 16 § 1 zdanie drugie.

Na podstawie 236 § 1-3 Kpa:

- 1) w przypadkach określonych w art. 233 i 234 organem właściwym do rozpatrzenia skargi jest organ uprawniony do wszczęcia postępowania lub organ, przed którym toczy się postępowanie, a w przypadkach określonych w art. 235 - organ właściwy do wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo do jej uchylecia lub zmiany;
- 2) w przypadku wszczęcia albo wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji, jej uchylecia albo zmiany na skutek skargi, o której mowa w art. 233 zdanie drugie, art. 234 pkt 2 lub art. 235, w stosunku do strony i uczestnika postępowania przepisu art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia 2016/679 nie stosuje się.
- 3) na każdym etapie postępowania, o którym mowa w § 2, skarżący może zezwolić organowi na udostępnienie swoich danych stronie postępowania.

Zgodnie z art. 240 Kpa, gdy skarga dotyczy sprawy, która nie podlega rozpatrzeniu według przepisów kodeksu (art. 3 § 1 i 2) albo nie należy do właściwości organów administracji publicznej, przepisy art. 233-239 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że w miejsce pozostałych przepisów kodeksu stosuje się przepisy postępowania właściwego dla danej sprawy.

2. Na podstawie art. 2 pkt 2, 3, 8a, 9 i 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, z późn. zm.), zwanej dalej „u. p. o. u. a.”, pojęcie:

- 1) bezskuteczności egzekucji – oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:
  - a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
  - b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;
- 2) dłużnika alimentacyjnego – oznacza osobę zobowiązaną do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna;
- 3) organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne – oznacza organ, który prowadzi egzekucję, albo syndyka wyznaczonego w postępowaniu upadłościowym dłużnika;
- 4) organu właściwego dłużnika – oznacza wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;
- 5) organu właściwego wierzyciela – oznacza wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Zgodnie z art. 5 ust. 1-6 u. p. o. u. a.:

- 1) organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego;
- 2) w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:
  - a) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny wraz ze wskazaniem nie dłuższego niż 30-dniowy terminu na wykonanie tego zobowiązania;
  - b) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

- 3) w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:
- a) złożenia oświadczenia majątkowego,
  - b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy w terminie wyznaczonym przez organ właściwy dłużnika,
  - c) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych
- organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 3a) decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów;
- 3b) jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika:
- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128) oraz
  - po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji;
- 4) w przypadkach, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, starosta jest obowiązany do informowania o tym organu właściwego dłużnika;
- 4a) organ właściwy dłużnika alimentacyjnego przekazuje powiatowemu urzędowi pracy informacje o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 5) na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 3b, starosta wydaje decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy;
- 6) uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy następuje na wniosek organu właściwego dłużnika skierowanego do starosty, gdy:
- a) ustanie przyczyna zatrzymania prawa jazdy, o której mowa w ust. 3, oraz dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów lub
  - b) nastąpi utrata statusu dłużnika alimentacyjnego.

Stosownie do art. 8a u. p. o. u. a., organ właściwy wierzyciela przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W myśl art. 8b u. p. o. u. a., organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

Zgodnie z art. 8c u. p. o. u. a., przepis art. 8b stosuje się odpowiednio do organu właściwego wierzyciela w zakresie realizacji obowiązku określonego w art. 8a.

3. W myśl § 4 pkt 3 Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, zwanego dalej „MOPS”, przedmiotem działalności MOPS są m. in. zadania gminy określone w u. p. o. u. a.

Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle:

- 1) pismem o sygn. Or.0052.6.3.2020 z dnia 2 stycznia 2020 r. upoważnił Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, stanowiących

zadania Prezydenta Miasta, w szczególności wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, w przedmiocie objętym zakresem działania MOPS;

- 2a) pismem o sygn. Or.0052.2.2012 z dnia 10 stycznia 2012 r. upoważnił Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Pomocy Alimentacyjnej (zwanego dalej „Działem”) w MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach m. in. z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych;
- 2b) pismem o sygn. Or.0052.6.6.2020 z dnia 2 stycznia 2020 r. upoważnił Kierownika Działu do prowadzenia należących do właściwości Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle postępowań administracyjnych, w tym wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, w sprawach z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

## II. Zarzuty Skarżącego.

Skarga (z dnia 25 czerwca 2020 r.) złożona została w dniu 29 czerwca 2020 r., zwana dalej „skargą”, zawiera kierowany pod adresem Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle zarzut nieuwzględniania wniosku Skarżącego z dnia 28 kwietnia 2020 r. o stwierdzenie przez organ nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, z uwagi na niedoręczenie Skarżącemu decyzji do jej adresata oraz uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy Skarżącego.

Skarżący w sentencji skargi wniósł o:

- 1) nakazanie Prezydentowi Miasta Kędzierzyn-Koźle stwierdzenia nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, z uwagi na niedoręczenie ww. decyzji do jej adresata;
- 2) nakazanie Prezydentowi Miasta Kędzierzyn-Koźle uchylenia decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy Skarżącego wobec nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do skargi Skarżący załączył:

– szerokie uzasadnienie zawierające:

- a) wyjaśnienie pojęcia organu właściwego dłużnika – w części I,
- b) przedstawienie stanu faktycznego – w części II,
- c) wyjaśnienie pojęcia nieistnienia decyzji administracyjnej – w części III,
- d) wskazanie o zaistnieniu przesłanki zawartej w art. 5 ust. 6 pkt 1 u. p. o. u. a. – w części IV,
- e) przedstawienie pojęcia decyzji administracyjnej i jej niezbędnych elementów – w części V,
- f) podsumowanie postulatów Skarżącego – w części VI,

– 5 załączników w postaci:

- a) pełnomocnictwa na rzecz reprezentującego Skarżącego rady prawnego,
- b) dowodu uiszczenia opłaty skarbowej od ww. pełnomocnictwa,
- c) pisma z dnia 28 kwietnia 2020 r. wraz z potwierdzeniem nadania,
- d) pisma przewodniego w sprawie uzupełnienia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,
- e) pisma MOPS z dnia 20 maja 2020 r.

## III. Stan faktyczny zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora MOPS.

1. Wobec Skarżącego Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu wydał wyrok w dniu 24 lipca 2012 r. w sprawie o podwyższenie alimentów przeciwko Skarżącemu oraz o obniżenie alimentów z powództwa Skarżącego, zaopatrując ten wyrok w dniu 25 lipca 2012 r. w klauzulę wykonalności, w zakresie zasądzenia podwyższonych alimentów.

2. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu sporządził i przekazał do uprawnionych podmiotów zaświadczenia o bezskuteczności (od Skarżącego) egzekucji świadczeń alimentacyjnych w dniach: 21 grudnia 2012 r., 30 lipca 2014 r., 11 lutego 2015 r., 21 lipca 2015 r., 19 sierpnia 2016 r. – podając za przyczyny nie pobieranie stałych świadczeń, brak pracy, brak prowadzenia działalności gospodarczej lub brak stałych dochodów przez Skarżącego.

3. W dniu 20 marca 2015 r. decyzją o sygn. DRA.531.110.2015 działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle Kierownik Działu uznał dłużnika alimentacyjnego – Skarżącego – za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

4. W dniu 20 kwietnia 2015 r. działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle Kierownik Działu zwrócił się do Starosty Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego – Skarżącego.

5. W dniu 2 kwietnia 2020 r. Dział wskazał, iż brak jest podstaw, aby wystąpić do Starosty Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego z wnioskiem o uchylenie decyzji o odebranie uprawnień do kierowania pojazdami Skarżącemu oraz zwrot prawa jazdy.

6. W dniu 28 kwietnia 2020 r. Skarżący – reprezentowany przez radcę prawnego – zwrócił się do MOPS o:

- 1) stwierdzenie przez organ nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, z uwagi na niedoręczenie ww. decyzji do jej adresata (z uzasadnieniem tożsamym do uzasadnienia skargi);
- 2) uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy Skarżącemu wobec nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

7. W dniu 20 maja 2020 r. działający z upoważnienia Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle Kierownik Działu przekazał Skarżącemu (za pośrednictwem jego pełnomocnika) informację o braku podstaw do uwzględnienia wniosku Skarżącego, o którym mowa w ust. 6.

#### **IV. Podsumowanie**

W świetle art. 240 Kpa, gdy skarga dotyczy sprawy, która nie podlega rozpatrzeniu według przepisów kodeksu (art. 3 § 1 i 2) albo nie należy do właściwości organów administracji publicznej, przepisy art. 233-239 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że w miejsce pozostałych przepisów kodeksu stosuje się przepisy postępowania właściwego dla danej sprawy.

W myśl art. 235 § 1 oraz art. 240 Kpa przedmiotowa skarga na działanie Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku Skarżącego o stwierdzenie nieistnienia decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, nie może być rozstrzygana w trybie przewidzianym dla rozpatrywania skarg w art. 227-239 Kpa.

Zgodnie z art. 235 § 1 Kpa, skargę w sprawie, w której wydano decyzję ostateczną, uważa się zależnie od jej treści za żądanie wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany, które może być uwzględnione.

Wobec braku uregulowania w Kpa pojęcia „nieistnienia decyzji administracyjnej”, przy określeniu w tych przepisach przesłanek stwierdzenia nieważności decyzji, do rozpatrzenia objętych skargą postulatów:

- a) stwierdzenia nieważności decyzji o uznaniu Skarżącego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – uprawnione jest Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Opolu,
- b) uchylenia decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy Skarżącego – uprawniony jest Starosta Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na wniosek organu właściwego dłużnika (Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle).

W związku z powyższym Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle nie jest organem właściwym do rozstrzygania ww. skargi.